

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

belső farkasutczában 81 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. v. sárnap, kedden, csütörtökön és szombaton.
Ara évfolyamra 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábas sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr., negyedszor 4 kr. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvar, april 7-kén 1862.

(D) A gyár- és iparvállalatok azon tényezők, melyek a földbirtoklást kellőleg hasznosítani képesek, és éppen ezen vállalatok hiánya az, mely agriculturánk kifejlését késlelteti, sőt annak magasabb lendületét lehetlenné teszi.

Ezen meggyőződés alapján részünkről mindig igen örvendetes jelenségnek látjuk azt, ha a gyár-vállalkozás körül hazánkban valamely mozzanatot fedezhetünk fel, fölkiint pedig az oly vállalatok körül, melyek a mindnyájunkat egyedül biztosító földműveléssel állanak összeköttetésben.

Ily gyárvállalat eddig elé hazánkban két nemű volt u. m. a szesz- és az olajgyárak; az előbbiek adtak ugyan forgalmat gabnapiacunknak, de a gabonánál inkább kamatozó ipartermelést nem gyámo-líták; az olajgyár már a repczetermelés honosítása által lényeges hatást gyakorolt azon körre, mely ez üzlet termelési cikkének kiállítására vállalkozott, habár e vállalatnak is megvolt azon kedvetlen ol-dala, hogy az egyetlen olajgyár versenytárs nélkül állván, a természetök az ár megszabására nézve min-dig, midőn a szerződési idő letelik, nagyon is ki-vannak téve a gyártó szeszélyének.

Mindamellett a termelőkre nézve ezen üzlet szép haszonnal volt és lesz is összekötve; mert végre is a gyárnok alább nem szállíthatja a természetmenny-árát mint a mennyiben azt a megyékből beszereznie sikerül, és így éppen távolabbi független szeszély szerint nem járhat el a termelő irányában.

Most egy újabb gyárvállalatról vettünk értesülést: Kolozsvarott lakó Grün Izrael, a mint olvasóink emlékeznek, pár év előtt megvásárolván ezen város határában azon épületet, melyet a répacukor-termelő társulat állított volt fel, most szándékozik saját vál-lalatképp a répacukor gyártást megindítani.

Ezen vállalat kétségtelen lendületet adand a répacukor-termelésnek, mely ipartermény a földet lényegesen hasznosíthatja kivált ha elgondoljuk, hogy a cukorrépa előállítására nem követel igen nagyon trágyázott földet, s egy holdan, ha jól vagyunk ér-tésülve, 2—3 száz mázsa cukorrépát előállíthatni. —

A mint a vállalkozó előszámítása kiűt, ő gyár-vállalatához mintegy százezer mázsa répát szükség-gelne, tehát Kolozsvarhoz közepes helységekből 4—500 hold föld terményét vehetné igénybe. A mi magában nem nagy összeg ugyan, de sok apróbból gyűl össze az egész jóllét, s így mindenesetre leg-alább az agriculturára szánt talaj egy kis szöglete hasznosítva lesz az ipartermelésre nézve; a mi a belső gazdaszatra kétszeres érdekel bir; egyik ér-deke az, mert a gazda közönség kezébe 40—50,000 forintot ad ki, másik az, hogy a benntermesztett cukor használata által a pénzt az országban benn-marasztja.

Továbbá egy új vállalat nyílik meg ezáltal, a melyre ha hazánk fogékonyak s képesek mutatko-zik, s ha részére alkalmas piacok mutatkoznak, valószínűleg hazánk más vidékein is fölébresztve a vállalkozási szellemet, földiparunknak igen fontos lendületet adhat.

Ugy értesülünk, hogy Grün Izrael ur már szer-ződésre lépett egy alkalmas és kellő cautioval ellá-tott igazgatóval, kinek feladata lesz a természet-sre felajánlott földeket megvizsgálni, a termelés kör-ül minden kezelési utasítást megadni, sőt időszak-onként a fejlődés alatt is megvizsgálni a terménye-ket s a kezelés körül folytonos utasításokkal szol-gálni.

Most a vállalkozó alkudozásban áll több szom-szédos birtokossal a természetendő répa mázsa sze-rinti árának megállítása végett; mely részben, hogy mennyire haladtak előre, arról biztos tudomásunk nincs. Annyit hallottunk, hogy utóbbi napokban a gyárnok a répa mázsája után 40 krt kíván biztosí-tani, azt állítván, hogy egy hold föld 350 mázsa répát bizonyosan megterem.

Ezen állítás igazságát azonban a gyakorlat, ta-pasztalat mutatja meg; sőt minthogy ezen helyisé-

gen még egykor egy cukorrépa-gyár létezett, bizo-nyosan azok, kik ama vállalat részére természetettek igen jól tudhatják, hogy a cukorrépa a mi talajun-kon hogyan tenyészik? Annyit hiszünk, hogy ha a vállalkozó az általa állított termény összeget a föld holdja után garántirozná, azaz ha egy hold termés után 120 forintot biztosítana, ha lesz rajta 300 mázsa, ha nem: ekkor az alku hamar megköt-hető lenne; miután azonban a termény áldása az is-ten kezében van, a gazda közönségnek is feladata, miszerint jól kössön, hogy jól oldhasson, s az eszé-lyes számítás a földtermelésnél rendesen a maxi-mumnak felét vészi fel átlagos számításba.

Mindenesetre e vállalatot üdvözljük, s figyel-meztetjük arra a Kolozsvar közelében helységek bir-tokosait, miután a gazdaságban a legfőbb előmenet-tel nálunk, hol kellő piac nincs, leginkább ugy lehet elérni, ha minél több természetű cikket állít-hatunk elé s adhatunk el. És ezen felül a gyáripár meglendítése, a mint már fennebb is érintettük, azon kétszeres hasznot hozza pénzforgalmunkra nézve, hogy ad, és maraszt a hazában.

A pápai allocutio.

A „Wiener Ztg.“ közli azon allocutiót, melyet IX-ik Pius folyó hó 25 dikén a „S. Mária Sopra Minerva“ egy-bázban tartott.

Miután ő szentsége a canonisatio lelki gyümölcseit le-rajzolta, s szépné nevezte a pillanatot, midőn a legfőbb pástort körül fogják seregleni a többi pástortok, a kik a szent szék jogait egyértelműleg fentartották, így folytatja: „Helyén van itt említeni egy levelet, mely alig 48 óra-val ezelőtt Olaszország egyik nagyvárosából, jobban mondva Lombardia fővárosából, egy lelkészről érkezett hozzánk, a ki magát kanonoknak írja alá. A levélben ez mondatik: „Óvakodjék szentséged, nehogy a püspökök bekövetkezendő egybejövetelekor mondván a magyarázatot ugyanazt a nyu-vánitassák. „Ha itt volna az a szegény pap, a kit mi örö-mestebb neveznénk jó papnak, azt mondanék neki, a mit mondanék nektek, kik itt jelen vagytok: —

Légy benne bizonyos, hogy a szent szék a világi ura-ságot nem állítja fel hitdogmául; azonban kijelenti, hogy a világi uralom szükséges és elengedhetetlen, míg a gondviselésnek ezen rendelkezése tart, hogy a lelki hatalom függet-lensége fentartassék. Azt mondanék neki: Tekints, mint tükörbe, ezen szent martyrokra is, kik felelmet nem ismertek, s az egyház védelmére vért és életet áldoztak. Azt monda-nók neki: Miután te oly buzgó vagy aggályaidnak előter-jesztésében, hogy azokat még a Krisztus helytartójának sze-meie elé is hozod, ám hallgass hát annak szavára is, mely neked, és a társulatnak, melynek tagja vagy, azt parancsolja, hogy közvetlen pástortoroda hallgass, s nemcsak parancsait, hanem tanácsait is hajtsd végre. Mert ha te, tisztársaidal együtt nem engedelmeskedel, akkor te és ők nyomorultul vesztek el. Ajánld magad a szent martyroknak, a kik min-dent elvesztettek, csak hogy az Istent el ne veszítsék.

Egy hozzánk közel eső országból levelek érkeztek hozzánk néhány lelkészről, a kik képmutatólag azt insinual-ják nekünk, mondjunk le a világi hatalomról, — mely rájuk, vagy jobban mondva, az ő tanácsadóikra nézve felette al-kalmatlan, és a mely az ő keresztény- és társadalomellenes merényleteikre nézve akadály. Azonban ugyanakkor érke-ztek hozzánk más, szinte lelkészekről aláírt levelek is, tele tiszteletteljes szeretettel ezen szent szék iránt, mely leve-lekből kitűnik, hogy ama kormány vagy képviselői, vagy emissariusai nyomottat formulárákat küldöznek szét, melye-ket mi olvastunk és láttunk, a midőn egy másik szegény papnak vagy kispapnak insinualják, hogy írja alá azon ket-tős czélból, hogy elhittessék, hogy a clerus állítja fel a lelki hatalom összeegyeztethetlenségének képtelen elvét a világi hatalommal; és hogy meghasonlást idézzenek elő az alsó papság és püspökei közt, mely utóbbiaknak bűmulatra méltó egyetértése e pillanatokban az egész világ csodálatát éb-reszti fel. A jó lelkészek, a kik hozzánk írnak, kérnek ben-nünket, ne adjunk semmi bittelt néhány eltántorodott tévely-géseinket, kik közül némelyek meglepettek, mások félelem által vétettek rá az aláírásra. A szent szék — teszük hozzá ama jó papok — legyen meggyőződve, hogy az ő meggyő-ződésük nem tűr semmi képtelnyt a világi uralom szükséges volta iránt; ugyanazért felhívunk minket, bocsássunk meg ama vakoknak, a kik nem tudják mit cselekesznek; ni pe-dig hozzá tesszük, hogy ők más világtalanoktól vezetve, azon mélységbe fognak esni, melyből felkaspazkodni csak-nem mindig lehetetlen.

Mi részünkről iparkodni fogunk, hogy a pástortok és a nyáj közötti meghasonlás előidézésére intézett fondorlatok ne sikerüljenek. Vajha a szent martyrok kieszközöljék ezt nekünk az Uról; vajha az ő közbenjárásuk által megada-sék nekünk, hogy a jövő harcokat erővel és bátorsággal megálljuk. A szent szék, melynek leghatalmasabb védelme eddig bennünket sértetlenül vezért, részesítsen minket vé-delmében továbbra is, s eszközöljön nekünk teljes megnyu-

vást az Isten akaratában, hogy mi, valamint ő az emberi nemzetiségektől várt ama fiat szót kimondta: Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum — általa megih-lelve szinte így szólhassunk az urhoz: Ecce servi tui, fiat nobis secundum voluntatem tuam. És most nincs egyéb hátra, mint segítségül hívni az Urat, hogy áldását mindnyájunkra árássa le.“

Bécs, április 2. 1862.

Városi batósági életünk is kezd lassankint az alig mult kerékvágásába vissza zökkenni azzal a különbséggel, hogy a Bach-rendszer alatt bíraskodási joggal nem birt s csak 12 frtg itélhetett, mint bármely falusi előjáróság; most már törvényhatósági joggal felruházott első folyamodású bíróság s bár meddig itélhet, vagy legalább eddig ellenkező rendelet nem jött, tehát a mult évben ilyenkor kiadott udvari korlátnoksági rendelet áll, mely szerint az önálló városok-nak bírói hatósága vissza állítottott; ehez képest kellett a tanácsot szervezni, s a meglévő három tanácsos Veres Lajos, Vékony Ferenc és Fazakas Iván mellé negyediknek Fodor Antal volt tiszti alügyész nevezetett ki, ki mint a mult rendszer alatt volt ügyvéd, az osztrák törvényekben is bir jártassággal, a melyek szerint meginduland az ügyfolyam.

Az eddig volt 6 tanácsos évi fizetése 250 frt, most már négy és a főjegyző Bányai István közt oszlik meg s mindeniknek fizetése 350 frtra emeltetett, a megmaradt 200 frt pedig egy telekkönyv vitelére szükséges egyén fize-tésére fordítani rendeltetett, ki a birtok átruházásokat s az azokbani változásokat jegyezi a nyilvántönyvbe, s egyelőre a pénztárellenőri teendőkkel lesz megbízva; ezen állomásra Binder János eddigi írnok nevezetett ki, a főispáni helyet-tes ő maga által helyettesített tanács által.

Mindez rendeletileg a városi képviselő testület beavat-kozása nélkül történt, mely 1848 diki alapon választott ugyan, de a 48 előtti rendszerhez képest csak a város anyagi és gazdasági ügyeit ügyeli és semmi közjogi kérdésekbe nem elegendik.

A városi költségvetésre az észrevételek a főkörmány-szék által már megfűtették a folyó évre vonatkozólag s azokra a felvilágosítások s okadatolások következnek. Az eredmény annyi, hogy a bevétel 23,000 frtnál valamivel többre van számítva, mi körülbelül ki is for adhatni a vá-roz tartozása a 27,000 frtnál meg alább nem szállott, de nagy a reménység, jó gazdálkodás mellett néhány év mulva ettől is menekülhetni.

A gabonamennyiség árát általában leszállott s ezzel arány-ban az iparcikkeké is, a közlebbi két hétivásáron, mely országos vásárnak is bélelt volna, a mesteremberek majd mit se árultak, mert vonakodtak ugy adni, mint a vásárlók kívánták; a gabona mennyiség ára a következő: tisztabúza 5 frt, elegybúza 3 frt 60 kr, rozs 3 frt 20 kr, zab 1 ft 20 kr, törökbuza 2 frt 80 kr oszt. mérő, oszt. értékben.

r. l.

Visa, april 3. 1862.

Közkedvességtől „K. Közlöny“-ünk 1860. mart. 18-ik, 1861. május 9-dik és november 30-dik számaiban, a Ko-lozsvarott felállítandó erdélyi országos vakintézetről teszen említést.

Ezen szükségesség intézet számára 1855-ben szenthárom-ság első vasárnapjától kezdve a folyó 1862-iki év janarius 30-dikáig, a mi kevés önkéntes és örömet adott alamizna gyűlt, a papi visitatio által is megvizsgált körlevelek szerint kamatra ki van adva.

A folyó évi janarius 18-án nagyméltóságu gróf Mikó Imre ur ő excellenciája azt méltóztatott rendelni, hogy a vakintézet számára ezután gyűlendő pénz a kolozsvári kise-gítő-egylet pénztárába tétessék be; innen folyólag

a fenn kitűzött janarius 18.kától számítva, hozzám a nevezett szenteczelra az alsó-szováthi unitaria és v.-kamarási nemes és szent ekklesiárik érdemes hitorsosai küldöttek 8 azaz nyolcz ausztriai forintot és 60 krt.

A tisztelt két ekklesiárik tagjainak önként és örömet adott alamizsnájukat titkon A ty á n k, ki nézett reájuk, meg-fizetni nekik nyilván. Mát. 6. r. v. 4.

A fenirt összeget a kijelölt kiségitő pénztárba elhe-lyeztem.

Szükségesnek látom hirlapilag köztudomásra juttatni azt is, hogy a sokszor irt vakintézet számára méltóságu János Mari kisasszony felajánlott egyszersmind át is adott egy 20 pforintról szóló kötlevelet, ezen összeg Budán van kamatra kiadva.

Ugyancsak m. János Mari kisasszony, mikor Visából kiköltözött, néhai édes atya emlékiért reformált egyházunk-nak egy becses koporsó-takarót ajándékozott; mindezen ko-porsó takaró, mind pedig a vakintézetre felajánlott kötlevel 20 pforintról, oly két becses ajándék, melynek mint jó-téteménynek jutalma önmagában van. Isten áldja meg érte, a nemes érzést honleányt.

Kovács Zsigmond,
ev. ref. pap.

Potenza, Basilicai kerület, február 23. 1862.

Málnásról Semsey Tamás ur a következő szomorú hírt küldi hozzánk egy kibujdosott hazánkfia haláláról: A baza boldogítását munkálni törekvő Vaspataki Sem-sei Semsey Arnold, 23-ik február este 11 órakor 1862. egy havi szenvedés után, élte 22-ik évében tudóvész követ-

keztében elhunyt, a fiatal hősnek lelki erejét testi idegzei túlszárnyalván. Hűlt tetemeit bajtársai, és a résztvevő emberbarátok vérző keblek néma fájdalomával, e következő gyászmenettel kísérték örök nyugalomra:

A harangok méla búshangja az egész városban hirdeté a végtisztelet kezdetét, — a mikor is a fekete fátyollal bevont kóroda kapuja előtti téren, polgár, mint katona, a részvét könnyei sirandó ünnepi üllőnyében csoportosult össze nagy számmal, és a helybeli egész város római anyaszentegyház lelkészei, az egyház szertartása szerint végze az isteni tiszteletet, a hullát bajtársai u. m. 24-en tűzerek gye-tyákkal, és ugyanannyi huszár hivott karddal, mindny jök fehér fátyollal ellátva vevék körül, ezenkívül:

A koporsón elől tűzér- és hátul huszár pajtsai, ünnepi díszöltömben, katonai néma hallgatag harcias komolysággal lépdelének, — s midőn a katonai zene megszólalt (a mit is nagyérdemű rokon keblű tábornok Delle Chiesa ur ö excellenciája kegyének köszönhet minden honfi) a gyász-kíséret mint a bérczről lezúzó ár oly számra nőtt, — mit még e város lakói nem láttak — s mindenki néma hallgatagsággal bámolta a koporsón a gazdájától elmaradt zöldcsákót, és keresztbe tett kardot zöld koszorúval övezve.

Végre pedig midőn a hullámzó népsokaság elért a fiatal bajnok tetemét magabafogadó nyughelyre, az itteni kis kápolnában még egyszer a végtisztelet kiegészítéséért, az összecsoportosult lelkes lelkészek a szertartást végzik, és azután bajtársai a koporsót a tángoló sírba letéve, az utolsó fohászul „Hazádnak rendületlenül légy híve oh magyar” himnust könyvullatások közt éneklék.

Megint lehullt egy csillag; utolsó óhaja is a derék bajtársnak a haza boldogsága, szabadsága volt!...

KÜLÖNFÉLÉK.

— A marosvásárbelyi műkedvelő társulat már két előadást rendezett közszéle.

— A „Pesti Napló” arra figyelmeztet, hogy az „Ost. Ztg.” szombeti levelezője mily mélyen elkeseredett szí-vel jelenti azon csapásokat, melyek Szeben városát egymás-után érik. Ilyenek, hogy az országos zsendarmeria főpa-rancsnoksága és az orsz. számvétség egy része Kolozsvárra költözött át, s hogy ezeket a főrendőrség is követni fogja. E miatt Szeben mind eszembesebb és szomorubb lesz. A kolozsváriak ellen a levelezőnek égrekiáltó panasza van-nak, különösen az aristocratiának nem tudja megbocsátai, hogy a játékok célra rendezett előadással a szebenieket ki-gunyolták (?) Az „Angolosan” című darabban — ugymond — báró Bruckenthal Gyula Ippelberger Salomon helyett száz polgár képében lépett a szinpadra. Legjobb faj az érde-keny levelezőnek, hogy a Bruckenthal család száz. Az er-délyi kormányzék, levelező szerint, azon nagy bűnbe esett, hogy a száz hatóságokkal magyarul levelez stb.

— Kicsiny a bors, de erős, azt mondja a közpélda-beszéd. Kicsiny a Reichsrath is még, de kezd keményen viselni magát. Már irtunk az adó ügybeni magatartásáról a dettek már csatlakozni. Most a miniszteri felelősség kérdése az, a melyben ezen testület mind sürgetőbben lépik fel. A „Vaterland” írja, hogy az államtanács több párttörédeke többszöri értekezlet után elhatározta további magatartását azon állásponthoz szabni, a melyből a miniszterium a mi-niszteri felelősség eszméjét veendi. Némelyek határozottab-ban lépnek fel e kérdésben mint mások; azonban mindnyá-jan egyeznek abban, hogy ők tovább nem szavaznak a mi-niszterium mellett, míg úgy nevezett „alkotmányos scrupu-lusok” el nem lesz eszegtelve. A kevésbé határozottak még ma megelégednének egy alaptörvényvel, mely a mi-niszteri felelősséget megállítaná, s melyben fenn lenne tartva egy végleges törvény hozatala Angolhon s Belgium minisz-teri felelősségi törvényei alakjára; de a határozott rész il-miniszteri előterjesztvényvel nem elégszik meg, ő hivatko-

zik az ugnevezett alkotmánytörvényre, mely az 1848-diki forradalom után lőn kiadva, s követeli ezen törvény revisio-ját. Ezen kérdés miatt apr. 5 kén az államminiszternél érte-kezlet volt, s ennek heves voltát eléggé mutatja az, hogy hét órakor kezdődött s tízenegykor este végét.

— Az „Ung. N.” mely lapot hivatalos sugalmazás alattinak mondanak, vékony reményekkel kecsegtet a ma-gyar miniszterium felől, ha csak rajta állana. Ő egy Budán székelő önálló magyar miniszterium ellen nyilatkozik, mivel ez — a mint a lap hiszi — a monarchia fennállását lehet-lenné tenni, s mivel Magyarországnak az örökös tartomá-nyokhoz állását nagyon megváltoztatná (?) A lap egy egy-séges főkörmányzás mellett agít, melyben a magyarok oly móddal vennének részt, hogy a magyar korona felelős ta-nácsosai minden a közbírodalmat érdeklő kérdésekben — ide nem érve a magyar királyság önálló közigazgatását — az örökös tartományok legfőtanácsosaival közösen intézkéd-jenek. Ez az „Ung. Nach.” véleménye; tehát e lap a ma-gyar királyság autonómikus és jogából sziveskedik annyit meghagyni ezen királyságnak, hogy közigazgatását maga vigye. Ez valóban nem sok grácia.

— A nagyszebeni község mart. 31-dikén tartott ülést, melyben többi között határozta lőn, hogy ő Felsőge-elé kérvényt terjeszt, miszerint Erdély legfőbb or-szágos hatóságainak székhelye ismét Nagy-Szebenbe tétesseék át.

— Pupowatz cs. kir. hadmérnökari hadnagy — az „U-r” szerint — gépezetet talált fel, a mely által a vízi jár-művek gőz vagy lőerő nélkül, a víz folyó erejének felhasználásával víz ellenében is hajthatók. Tegnapelőtt a Dunán kísérlet tételét ez igen egyszerű gépezetet igénylő talál-mánnyal — s a hajó a víz ellenében a sebes gyalogoló gyorsaságával, tehát a lovak által vont gabnaszállító hajók-nál sebesebben haladt. Ha e találmány csakugyan ily cél-szerű, közhasznúságához nem kell kommentár.

— A „Presse” írja: A magyar lapok közlése, hogy dr. Falk Miksa, ki — mint köztdomásu — a bécsi takarék-pénztár hivatalnok, a „Wanderer” sajtó próbén történt elíteltetése folytán, ez alkalmaztatásából elbocsátott, ille-tékes helyről aaptalaunak nyilváníttatik. A takarékpénztár igazgatósága hogy is vehetne ily elíteltetéstől (mely még nem is jogérvényes) alkalmat, hogy oly hivatalnokot bocsá-sson el, ki tisztét mindig hitu teljesíti, s ez által a bírói íle-tetlet súlyosbítsa? Eppen azon körülmény, hogy Schmer-ling államminiszter a takarékpénztár főcurator, már az ele-gendő arra, hogy az intézet igazgatóságát visszatartsa minden oly intézkedéstől, melyet könnyen politikai üldözési vágnak lehetne magyarázni. Eddig, mint említők — dr. Falk elbo-csátatásáról szó sincs, és ez jövőre is — mint reményleni lehet — így lesz.

— A Balatonon mart. 22 — 23-ika közti éjjel borzasztó vihar dühöngött. Egy köveket rakott hajó Boglár és Ti-hany között utban kapatot a zivatar által, Lőller táján hor-gonyt vetett, de a toronymagasságnál hullamok reggelre ha-jót és hajósokat eltemettek, egy 19 éves hajóslegény kivé-telével aki élve sodortatott a partra. Az 5 elveszett hajós pedig gyámoltalan agg szülőket hagyott hátra, támasz nél-kűt. Ugyan márt. hó elején pedig a badacsonyi két legü-gyeseb halászt, még előbb Rendeknél egy másik fiatal ha-lászt temettek el e tö hullamai. Tehát már ezen évben 8 áldozat.

— Bizonyos Hübner Dániel nevű Unverszál-zszeni, a „Rhein” című lapban a következő munkálatokra ajánlja magát: „Mindennemű írásbeli dolgozatok. Bevételek és kiadások. Személet süpreni és kibordani. Különféle mi-nőségű föld mivélése. Hajat nyirni és borotválai. Ásni és burgonyafészkeket készíteni. Zongorát hangolni. Oktatást adni mindeia lehető zeneeszközön. Diplomaiati előadások. Tancztanítás. Utasítás a fújtató kezelésében. Cserebogár-gyűjtemény fölötti örködés. Általában mindarra, ami az em-bernek hasznára válik. Egyszersmind ajánlja magát egy po-

hár snapozot fején állva kiinni, melyért örömet enged ma-gát valamely viselt ruha által megajándékoztatni.”

— Ábrahámfy János, Hang Ferenc és Mennyei József Kalocsáról előfizetési ívetek bocsátottak ki „1862 évi árvízkönyvre”, melynek előfizetési ára 2 o. é. frt, s a mely-nek jövedelme vízkárosultak fölségelésére fordítatik.

— B. Majthényi László saját kérelmére Hontmegye fő spáni hivatalától fölmentetett.

— Szathmári Károly, ismert írónk, Békésen „Zászló” című lapot szándékozik megindítani.

— A debreczeni „Hortobágy” című folyóirat május 1-sőjén kezdve betilapál alakul át.

— Robonyi Géza és Petényi Ottó tudatják, hogy „Közlemények a kereskedelmi és ipar köréből” cím alatt oly irodalmi vállalatot szándékoznak megindítani, melynek célja a magyar kereskedőknek és iparosoknak oktató s részben mulattató olvasmányt nyújtani.

— A velencei hivatalos lap megezőfolyja azon hírt, melyet a „Vaterland” s több más lapok szerint mi is közöltünk egy hölgyről, ki ő Felsőge-től utlevelet kért Mi-lanoba.

— Garibaldi a maga részéről 100, s a mások részéről 412 frankot küldött a bécsi vízkárosultak fölségé-lésére. Bécsben tüntetések veszik.

— Dom Miguel bragauzi herceg nejével együtt Csehországba tette át lakását.

— Pesti ékszerárú Rott D. elrablott tárgyai-nak jegyzéke, mint tudomásunkra jutott, következő: 140 da-rab karperecz, mellkapocs, fülbevaló, kereszt és láncz bri-líantokkal, 130 karat nehézségű, 700 darab arany anyagér-tékkel; 548 pecsétnyomó gyűrű, melyek 600 aranyat nyom-nak; 46 darab 50 aranyat nyomó mellkapocs; 75 függő-érem, 32 arany, 72 pár függő gyöngy és drágakövekkel 20 arany, 48 darab 10, 15 arany, 2 aranyselece, 39 arany. 27 aranyozott ezüstselece 60 lt; 68 darab aranyláncz, melyek 600 aranyat nyomnak, 15 arany-óra, 20 arany hölgy-óra, 7 ezüst óra, 178 darab ezüst kanál, mérő kanál, kés, villa, továbbá 50 darab Markóarany, 12 darab arany termé-szetben; 15 Napoleon arany és tetemes mennyiségű nyers arany, koral, gránát, különféle gombok és más bijouteriák, ugy hogy az összes tárgyak mintegy 30,000 frt értéket ké-peznek. — Ezen tetemes ékszer-tolvajlásnak már nyomában vannak. — Ezen fűnfűbausi ékszerárúhoz ugyanis közelebb 80 frtnyi értékű mellűt hoztak eladás végett, mit midőn az ék-szerárú tolvajlójának felismert, az eladni akaró megszökött.

— Besztercebányáról mart. 18 ról írják: Ma este, kevésse tiz óra előtt, erős földrengést éreztünk. A három-szoros rázás rövid két percig tartott és tompa égdörgés-morajjal történt. Kárt nem okozott. — Ugyan ezen napon este nyolcz óra után szép fény volt látható. Folytonos szél-csend volt.

— Nadár, a híres párisi rajzoló és photograph, ki előbb a léghajókról vett fel photograph képeket, most a föld alatt is dolgozik. Villanyvilág segélyével a párisi ca-takombák igen jól rendezett kriptáit veszi fel.

— Miskolcon üzenézállításkor, az ároktői bíró M. J. kinek egyenű egy na desoroztatott, a hír hallására guta-ítás következtében rögtön meghalt.

— Az óbudai hajógyárból hét láb hosszúságú hajócs-kát küldenek a londoni világkiállításra, mely a legtekéte-sebb mintája a Dunán búszkelődő „Széchenynek”, felsze-relve a legkisebb részletig csigákkal, kűtőleltet árboezán és kűrtőjén. Kormánykereke, karzatjai, kajüttjei s minden a legnagyobb tökélyben és őszhangzatban állanak. Hogy a családós tökéletes legyen, gépezete is van, mit gőz helyett óramű hoz mozgásba, és hét óra hosszáig eljár, miután ismét fel kell csavartatnia. — Ezenkívül készült itt 600 lö-erejű gőzkatlan en miniatúra. Az egész csak másfél láb nagysága mint, mely bizonyára meg fogja lepni az e tárgy-ban legjártaabb angol művészeket is.

— Bernstein Hugó Károly hazánfiáról a „Báró és Bankár” „Egy magyar király” stb. magyar drámák szerző-

TÁRCSA. A DÁKOK VÉGÓRÁJA.

(Történeti beszély.)

(Folytatás.)

Midőn Affrodisia tudatta, hogy sebeinek fájdalmai nagy-résben üdültek, s képes már napestig buzamosabban el-hagyni korágyát; Octaviusné nyájás gyöngédséggel szóla:

— Királyhölgy! fogadd ezuttal hős Imperatorunk üd-vözetét, ki úgy hiszi, hogy kedves lesz előttd is azon szö-vetség, mely fölött királyi testvéreddel folynak az egykez-dések. Minket e szándék öröme gerjeszt, szomszédos biro-dalmaink békés barátsága csak kellemesbbé varázsolná éle-tünket.

— A kiegyezkedési mozzanatok híre is valóban gyógy-írként hatott sebeimre, biztosítsad jó Octaviusné a csá-szárt, hogy mióta ő vette át Róma kormánypálcáját, biro-dalma méltóvá vált Dacia elismerésére s barátságára.

— E jó vélemény a császárra igen kedvesen fog hat-ni, szölt Octaviusné, s egyszersmind nekünk is azon örömet szerzi, hogy jöttünk valódi célját annál biztosb reménnyel kitárhassuk.

— Szóljatok! szölt kilobbant arcczal Affrodisia; ugy hiszem semmi olyast nem kívánnak ily gyöngéd lelkek, mit megtagadnom kellene.

— A kibékülés érdekei császárukat azon kérésre ősz-tönnők, hogyha kórállapotod engedi szép herceghölgy, fo-gadd el őt néhány perczig termeidben, rövid értekezletre.

A szép római hölgy udvarias szavai közt a legszen-vedélyeseb eszmék rajzának át Affrodisia lelkén. Ah mi kel-lemes nők ezek! gondolá, mennyi ártatlanság arcaikon, szemeken, mennyi ingerlő báj egész lényükben, s én csak az imént furiáknak képzeltem őket, kik nemzetem sirján tánczoltak; — mily kedves életet élhetnek e nyájás lények körében, bírva barátságukat, tiszteletüket.

Ilyen a szív, ugyanazon alakokat anyagoknak vagy furiáknak látja, a szerint a mint a remény napja lángol, vagy a csüggedés éje borong körülte.

— Szép Octaviusné, szölt gyöngéden megfogva a római nő kezét — igen kedves lelkem előtt, hogy uralkodó-tok békéltetését ily kellemteljes, ily gyöngéd nőkre bizta, kiktől még a vigasz is édesebb. Igen hízegő ily szép aj-kakról hallanom, hogy az ismert világ egyik legnagyobb em-bere engem meglátogatni óhajt.

— Magas kellemű hölgy! szölt Flavius Aperné; fér-fias erényeidet a női szívvel sugára ömli körül. Mily búzke lesz Róma minden leánya kegyeidre. Te voltál életemnek s atyám életének őrző geniusa, soha nem lesz tőlünk elfeledve, mit kockázattal érettnk a tornákon... őh azóta hányszor imádkozánk bázi isteneinkhez atyámmal együtt éretted. Légy barátja Rómának, nemzeti nagyságunk nem fogja csökken-teni a dákok nagyságát, s mi ünnepp szenteljük azon na-pot, melyben be fogsz lépni a Capitolium falai közé.

— Szép Flaviusné! — szölt Affrodisia, jöjj, hadd üle-jelek meg, aztán mondjátok meg Imperatoroknak, hogy csak azértis kedves látnom őt, mert oly nép uralkodója, melynek keblében ily kellemes honleányok születtek.

A királyhölgy átölelte Valériát, kezét szorított minden római nővel, kik aztán sietve eltávoztak, megvinni Traján-nak az elfogadási üzenetet.

VIII.

Olvasandja valaha e sorokat olyan, ki nem érzé lel-kében a szerelem édes vágyát, ki nem állott legalább bol-dog ábrándaiban a remény küszöbén, ki nem vágyott s ki-nek nem dobant soha szíve a teljesülés gondolatára?

Affrodisia szívhelyzetét csak az ilyen nem ismeri.

Lelke évek óta egy eszményt kergetett. Ez eszmény Traján volt. Volt idő, midőn e férfi igénytelen sorsára csak személyes vitézsége vetett fénykört. Jól esett Affrodisiának arra gondolni, hogy ő ekkor kezdé szeretni a hőst.

Most ő emberek milliói felett kiemelkedő hatalmi pol-czon állt; azon polczon, hol Affrodisia született, és most nem

mint megalázott, hanem mint hős állt a dák királyi város-ban, s a diadal mámore nem kábítá őt el azon érzelmek-től, melyeket tán éveken át szíven rejtegetett.

Mily szerencse, mily öröm lesz, ha a jövő perczben lángoló arcczal fogja feltárni lelkének elzárt titkait — mily ke-j lesz szerelemittason hullani a diadalmas és nemeslelkű hős kebelére.

Ily gondolatok futák el Affrodisia lelkét, ily eszmék közt várta ő Trajánt.

És a hős nem sokáig késett. Benyitott, udvarias gyön-gédséggel közeledett a királyi hölgyhez, s meleg részvétell tudakozta kórállapotát.

— Királyi hölgy! szölt aztán Traján, szabad legyen azon kegyedért esengenem, hogy udvarhölgyeid közt csak egyet, a legbizalmasbikat marasztald körülünkben, a többit tá-voítsd el.

Affrodisia távoztát inte a nőknek, Kadiván kívül.

— Affrodisia! szölt Traján, egy férfi, kinek leginkább köszönheti Róma, hogy lerázhatta lánczaidra esett.

— Traján! nem értelek!

— Te szabad vagy asszonyom! semmi kényszer, sem-mi kötelezettség nem gátolja mint hölgynek, korlátlan sza-badságotad saját érzelmvilágodban. Ezt előre bocsátom, s kérek, hogy mint független herceghölgy bírálj meg egy érzelm, mely részint a dákok s rómaiak közt kifejtett el-lenségeskedések, részint mostani fogoly helyzetet miatt, ek-korig előttd eltitkolva volt. Magas kellemű hölgy, hatszor nyertem gyöngéd kezeitől báber koszorukat, a tornákon, mily boldog volnék, ha a kölesűnt azzal viszonzhatnám, hogy egy kezemen átnyújtott arakosorut tölem elfogadnám, mely egyszersmind erős láncza lenne a Róma és Daciaa kö-zötti barátságának.

— Beszélj, beszélj, hős Imperator... Szavaid édes emlékeket keltenek lelkemben, de kérek légy egészen nyílt, hogy átérthesselek.

Vége következik.

jéről következőt írta: Berlinben e czim alatt: „A szabályozott lánghalme vagy az isteni Paria” egy gunyirat jelent meg és szerzője senki más, mint a hogy magamagát nevezi: Európa legnagyobb költője, Bernstein Hugó Károly. A berlini államtisztviselő hivatal, miután a nevezett gunyirat nemcsak hivatalnokokat, hanem legmagasabb és magas személyiségeket is számtalan tiszteletstétő kifejezésekkel bántalmaz, már beavatkozni kezdett, előbb azonban mégis szükségesnek találtaott Casper tanácsos és főpálybíró urat megbízni, hogy az „egyetlen nagy költő” kedélyállapotát megvizsgálja, mely vizsgálat eredménye a beavatkozás abbanhagyása volt.

Győrmegegyéből írják a „V. U.”-nak: E napokban Győről Pozsonyba utazván, utam több városban és falun vitt keresztül. Ilyen város a többek között Oroszvár (Karlburg); de „szent Kleofás, minő karaván!” kiálték fel Petőfivel, a mint beértem a nevezett mezővárosba; láttam egy nagy czilindererdőt! Talán az egész országból ide hordták össze azt a retentő sok diszponibilis czilindert, melyet most Ábrahám unokáinak kicsinye nagyja itt visel! Tessék elbánni, hogy megjedtem, félvén, miszerint kiálték fejből pörge kis kalapot. Az országutakat a vízáradás nagyon megrontotta, kiásta; a szántóföldekre sok kavicsot s homokot hordott, a vetéseket elcsodorták a rohanó hullámok, másutt ismét iszapot vittek a vetésekre, s ezek most igen szépek. — Pozsonyban egy vendégfogadóba szállván, ott láttam mutogatni egy pár magyar csizmát, melyeket, mint a tulajdonos ur mondá, az ottani székesegyház falában találtak egy kő alatt. Hossza a csizmának 3' mintegy, és szára körülbelül 3' 5" — igen kicsinyek. A bőr (kordován) egészen ujforma, az öltések durvák, a fej körül réz-varrás látszik, sarka nincs, mint a mostani csizmáknak. A kövön, mely alatt találták, 12-ik év (13-ik század) volt följegyezve. — Azonban alig bízhat ez! (Bizony alig. Szerk.) Időjárásunk meglehetősen; a vetések szépek; a fák tele vannak virágbimbókkal s mi telve reménnyel várjuk a jövőt.

Az amerikai hadjáratban oly eljárás követtek el az ellenfél megrontására, mely a yankeknek nem válik becsületükre. Legközelebb Hallak thnok napiparancsot adott ki, melyben értesíti a sereget, hogy az ellenség, midőn Mudtownból kivonult, minden élelmiszert megégetve hagyott hátra s 42 tiszt és közlegény, kik ettek belőle, megbaltak tőle. Ennek folytán kijelenti a tábornok, hogy az elfogott ellenséges harcosokat nem hadifoglyoknak, hanem méregkeverőknek tekinti, s mint ilyeneket törvényszék elé állítja és felkötöti. A szenvedélyek e túlsapongása annál kárbafelebb, mert mindakét hadviselő fél egy husból s egy vérből való.

Meglepetve olvastam a „Kolozsvári Közlöny”-nek folyó évi 43-ik számában Csikszék részére ugynevezett „törvényszéki ülnökké” lett kineveztetésemet. Miután én ezen hivatalt nem csak hogy nem kerestem, de sőt ellenkezőleg a vele való többszöri megkínálást ismételve s elhatározottan visszautasítottam: annálkább feltűnő volt rém nézve ezen tudtomon kívüli s akaratom ellenére történt — s újságilag közre tett kineveztetésem. Felbáva érzem tehát magamat minden lehető félreértések kikerülése tekintetéből a nyilvánosság útján kijelenteni, miszerint ezen keresetlen „megtiszteltetést” nem csak hogy el nem fogadám, de újból és elhatározottan visszautasítom. Kelt Csik Szt. Simonon mart. 27-én 1862. Endes Gábor.

Nemzeti színház.

(r.) Vasárnap, mart. 30-dikán felemelt árak mellett, s nagy számu közönség előtt itt először adott: „István, első magyar király”, legújabb eredeti tragedia Dobsa Lajostól. E darabban, minden mellékes szépségei mellett is, nem találhatjuk fel a földolgot: a tragédiát. Már magában a tárgy se tragédiához való, legkevésbé oly felfogással, minővel Dobsa az István egyéniségét színpadra helyezé. Ez nem ama magas szemlélt, szilárd lelki férfiún, ki a legőrisébb reform eszméjét valószínű, megalkotván a keresztény magyar államot. Azon István, kinek historiai lénye magas dicsfényben állt kegyeletteljes képzeletünk előtt, Dobsánál ugy van e műben érzéketve, mint egy elhagyott árnyék-király, a ki mellett az ajtonállokon kívül nem marad más jelentékenyebb cselekvőszemély, mint a cselszövő Péter, a ki mindenható főszemélylyé emelkedik, s bizonyosan a közérdekeltséget a király személyéről egészen magára vonná, a darab hőse gyanánt tűnnék fel, ha előre meg nem fejtén minden tetteinek célját, sőt módját, ugy hogy tetteiben semmi is utólagosan nem nyilvánul; a mi jellemében és cselekvényeiben érdekelt kölcsönözhetne, elveszti érdekét épp az által, hogy a néző minden iránt előre és teljesen fel van világosítva. Előre tudjuk, hogy trónra vágyik, hogy Imre herceget megmérgezteti; semmi kétségünk aziránt, hogy egy silány lélek, melynek még Szabusz előtt sincs erkölcsi tekintélye, stb. István e darabban nem él az államélet magas légkörében ugy, a mint azt jellemzetni szeretnők egy historiai nagy személynél, a ki szellemileg is királyi vala; ő mindenkit csak elidegenít, s utóljára saját felesége, a vén királyné, hűségét hánytorgatja igen polgári és hatásrontó módon. Mindenekfelett pedig azt kérdehnők, hogy hát István óriási reformeszméjét tulajdonképp önkénytelen ostromlata-e vagy a nemzet többségét annak megnyerni tudta, s úgy vitte ki? Bizony az az utóbbi áll. Ezt bizonyítja a történelem is, s azon valószínűség, hogy első esetben, nemhogy reformját létesíthette és megszilárdíthatta, sőt talán trónját is veszthette volna. Dobsa egyike legtehetségesebb drámaíróinknak, s meg van az az erénye, hogy darabjain utólagosan javítai szöveget; azért megjegyezzük még azt a csekélységet is, hogy midőn Imre meghal, s Crescimira, a helyett, hogy a fájdalom egy rövid, de átható kiáltásával odarohan, helyben megmerevülve bogarak, füvek s több egyebekről szépen, de igen hosszasan és czifrán összevisszabeszél, ez visszatetsző, mert nem természetes. A néma fájdalommal sokkal több lenne kifejezve. A király és királyné közti jelenet pedig, midőn Imre halála után a trónörökösödés felett vitáznak, mindenesetre több méltósággal szerkesztendő, vagy éppén kihagyandó. Ezek őszinte, s mindenesetre igény nélküli megjegyzéseink azon benyomás után, melyet

reánk István előadása tett. Az előadás maga, leszámítva Lukácsy (Péter herceg) esztétikailag kiabálását és siránkozásait, meglehetősen sikerült volt, a kiállítás fényes.

Hétfőn, mart. 31-dikén ugyancsak felemelt árak mellett ismét „István, első magyar király” adottott Paulayné jutalmára, ki a közönség a méltánylat és tetszés azon jeleivel tüntetett ki, melyekre mint a Follinus társulata jelesb tagjainak egyike egészen érdemes.

Kedden, april 1-jén: „Fenn az erno, nincsen kas”, 100 arannyal jutalmazott vigjáték Szigligettil.

Szerdán, april 2-ikán: „Rigoletto”, Verdi operája. Ormai Ferencz (Rigoletto) és Pauli Rikárd (a herceg) ez alkalommal utóljára léptek fel a kolozsvári színpadon. Mindketten a pesti nemzeti színházhoz szerződtek. Búcsúelőadásukon mindketten kitűnő szépen énekeltek. A szép számu közönség zajos tapsokkal fejezte ki méltánylatát, sőt koszoruk, s felvonás közben átnyújtott emléktárgyak se hiányoztak. A derék két művésznek, kik Kolozsvárt annyit élvezetes estét szereztek, s a kiket bajosan fogunk nélkülözhetni, csak szerencsét kívánhatunk pályájukhoz.

Csütörtökön, april 3-dikán tehetséges színésznőnk Komáromi Lajos jutalmjátékaul új színműt adottott „A szegény marquis”, Dumanoir után fordította Feleki. Egyike a leggyengébb francziás, regényes daraboknak, mely hozzá még meglehetősen készületlenséggel adottott. Annál sikerültebb vala a „Férj az ajtó előtt”, operette előadása. A jutalmazott, ki számos koszorukat kapott, Ducrognét Flórián szerepében egészen helyen volt, jól mozgott, s tisztán és szabatosan énekelte. Közönség középszámmal, nem mintha Komáromi Lajos ne méltányoltatnék érdeme szerint, hanem a darab nem éppén szerencsésen volt választva. Mint halljuk a jutalmazott felvonásokban értékes emlékjelt kapott.

Pénteken nem volt előadás. Szombaton, april 5-dikén tehetséges fiatal színésznőnk Szigligeti Anna jutalmára „II. Rákóczy Ferencz fogsága” került színi szép számu közönség előtt, mely a jutalmazandó iránti teljes méltánylatának jeleit élénken nyilvánította.

Vasárnap april 6-kán: „Czigány”, szokott szereposztással, kivéve azt, hogy Évit Szerdahelyi Róza sok igyekezettel és nem minden siker nélkül személyesítte.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, mart. 31. Az alsóház mai ülésében Hubbard ur fölemlíti az angol kormányának a török kölcsön eszközlésében kifejtett részvétét s tilakozik azon eljárás ellen, mely szerint, a mint szóló hiszi, minden régi szokás ellenére, egy angol biztos nevezetett ki, kinek feladata lenne, a kölcsönvevő ország kiadására feltéjelni. Freeland ur az előtte szóló észrevételeihez még hozzá teszi, hogy igen kíváncs volt a Hobart lord és Forster ur idevonatkozó jelentésének előterjesztése. Erre Palmerston következőleg válaszol: Maga a török kormány nyilvánította azon kívánságát, hogy az angol kormány részéről egy ilyen felhatalmazott nevezessék ki; s Anglia nem utasíthatta el ezen kívánságot a nélkül, hogy a Törökország iránti közönyösség szemrehányásának ki ne tegye magát. A brit kormány semmi felelősséget nem vállal a kölcsön kamatainak kifizetése iránt s Hobart lord feladata csupán azon felvigyázásra terjedt ki, hogy a pénz valószággal azon célra adassék ki, a melyre fölvetett. Elég szer hallottuk a notát a beteg emberről. Ez ember kétségen kívül beteg volt, s Anglia megtaláltaott, hogy gyógyszer és jobb étrendszert rendeljen neki. Anglia ezt megette, s az ember remélhetőleg rövid időn sokkal erősebb lesz, mint sokan szomszédjai közül, a kik eddigelő kitűnő egészségi állapotukkal szoktak dicsekedni. Szerencsére Törökországnak egy oly szultánja van, a ki csillogó erényei és szilárd jelleme által teljesen alkalmas arra, hogy birodalmának újjászülését lehetségesítse. A mi Anglia érdekét illeti a Törökbirodalom jólléte iránt, szóló azt hiszi, hogy az európai béke megszilárdítására semmi sem fogna oly sokat tenni, mint erős, független és jól igazgató kormány megalapítása Törökországban. Szóló reméli, hogy kinézés van ezen cél elérésére. A Hobart lord és Forster ur tudósítása nem az angol, hanem a török kormányhoz intéztetett, s egy csoport bonyolult kormányzati részlethez vonatkozik. Ennélfogva az, a török kormány engedelme nélkül nem terjeszthetik elő.

Stanfield ur kérdést intéz a kormányhoz: miként áll a dolog az osztrák csapatok által Törökország függetlensége ellen intézett megtámadásokkal? Ezek ott Vukalovichnak két ágyutelepét öbatalmílág szétrombolták. Loyard válasza: Törökország függetlensége ellen intézett megtámadásról legkevésbé sem volt szó. Az osztrákok a török kormány tudtával cselekedtek, s munkájuk bevégezése után azonnal elhagyták Suttörinát. Az angol kormány a neki adott felvilágosítások által teljesen meg lön lyngtatva.

Francziország. Páris, mart. 31. A római kérdést illetőleg nagyon ellentmondók a tudósítások. Az estilapok tagadják Goyon visszahívását, s ebből azt lehet következtetni, hogy Lavalette nem megy vissza Rómába. Annait bizonyosnak mondnak, hogy Lavalette és Napoleon hg. nagyon sürgetik a tkb visszahívását, a ki helyébe Montebello hg. lenne küldendő, hanem a császár még nem határozta el magát ebben az ügyben. Thouvenel ép úgy megunta volna társzáját, mint Lavalette a római követséget. Thouvenel külvetségre kívánczik, s meglehet, hogy Szt. Pétervárra fog küldetni, a hová Montebello hg. nem óhajt visszamenni. A pápai nuncius diplomatiai lakomát adott, melyre Bourqueney b. is hivatalos volt.

Sem a szabadelvűek, sem az ultramontánok, habár különböző indokokból, nem hiszik, hogy a szentszék változtatta volna eddigi nézetét. „Az egész, írja a „Kreuz Ztg.” egy tudósítója, azon viszonylag igen silány tévnyre vihető vissza, mely szerint Antonelli bíróknak Lavalette marquisnak, Párisba utazása előtt azon biztosítást adta utavárolni, hogy a római kormány Francziországnak netalán a mostani egyházi államba behozandó közigazgatási reformok iránt teendő javaslatát komoly vizsgálat alá veendi. Azon „jobb kedélyhangulat” tehát, melyről a „Patrie” beszél, mindössze is

anniból áll, hogy Antonelli bíróknak többé nem mondja oly elhatározottsággal, mint eddig: Mi majd csak akkor beszélhetünk reformokról, ha előbb a túlnak elrabolt tartományoknak ismét birtokában leszünk. A bíróknak beszédmódorának ezen gyenge módosításáról azon biztosításig, hogy Róma egyezkedésbe akar bocsátkozni a forradalommal és Turinnal, roppant nagy a távolság.

A „Presse” következő iratot közöl, mely a nevezett lap szerkesztőjéhez volt intézve: Uram! Egy eset, mely roszakaratu magyarázatokra adhatna alkalmat, kényszerít engem a magyar emigratio helyzetét felfejteni. Egy francia nemes, Crouy magyarországi herceg, támogatását ajánlja ősei hazájának megszabadítására. Miután ügyünk, a szabadság ügye, minden nemzetekkel közös, mi testvéreileg fogadunk minden barátot, a ki velünk akar szövetségelni. Mivel azonban a Crouy családról való szóhagyomány tulbuzgó barátoknak vagy gonoszszándéku ellenségeinknek alkalmat szolgáltatott, ezen lovasias öreget trónkövetelő gyanánt állítani fel, és így a magyar emigratio hazafias munkájának némi kalandos színt kölcsönözni: kötelességemnek tartom nyíltan kijelenteni, hogy mi, külföldön élő magyarok, egyhangulag tiltakozunk minden magánérdek, minden trónkövetelő ellen, kik, bárkik volnának is, a szabadság küzdelmét személyes nagyravágás szinkörévé akarják változtatni. Mi csak a nemzet akaratát ismerjük el irányadónál. Am támasszon Crouy herceg Francziországnban új rokonszenveket Magyarország iránt, s a döntő pillanathban sorakoztassa azokat zászlónál alá: mi tudni fogjuk az ő érzelmeit méltányolni. De azon esetben, midőn az ő jelenléte nehézségeket támaszthatna hivatásunk teljesítésében, loyaltitására fogunk hivatkozni és mi meg vagyunk győződve, hogy hallgatni fog reánk. Fogadjon ön stb. Turin, mart. 27. 1862. Klapka György.

Páris, mart. 27. A „Patrie” azon hirt, mely szerint Goyon tábornok, a római francia őrsg parancsnoka visszahívandó, ugy szintén Msgr. Chigi pápai nuntiusnak visszahívását Párisból, alaplatannak nyilvánítja.

Páris, apr. 4. A „Moniteur” jelenti: A császár az államterbeinek apasztása tekintetéből, a hadsereg létszámát 32,000 emberrel kevesítetteti, a 101. és 102. ezredek felosztását s 2200 lónak eladását rendelte.

A császár a londoni kiállítást incognito s a császárné kísérete nélkül fogja meglátogatni.

Ratazzi állítólag azt írta Napoleon hercegnek, hogy ő tovább nem tarthatja magát, ha a császár mielőbb egy döntő lépésre nem határozta el magát Olaszország érdekében.

Olaszország. Turin, mart. 29. Párisban nem egészen tetszik Ratazzi erélyes fellépése, s ugy találják, hogy nagyon is komolyan veszi Cavour programját. Hanem ki tehet róla! Olaszország az egyedül lehetséges megoldás felé törekszik, s minden, a mit Ratazzi tehet, annyiból áll, hogy időt nyerhessen, az ország felfegyverzésére. Ebben Garibaldi segédkezet nyújt neki. A pápa betegségerőli hírek mind aggasztók. Különbben minden a régiben van; a pápai kormány véleményváltozásáról szó sem lehet. Sőt ellenkezőleg, arról vannak bizonyító adatok, hogy Róma Ausztriával szoros viszonyban áll, s éppén nem mondott le a Nápoly ellen viselőndő bandita-háborúról. Bebizonyul, hogy a reactio expedícióhoz készül, s hir szerint öszekötöttései vannak Nápolyban. Lamarmora igéri, hogy majd elbánik ő a banditákkal, tehát szó sem lehet róla, hogy miniszterséget vállalna el.

A „P. Li.” írja: A pápa egészségi állapotáról szóló hírek folyvást ellenmondásban vannak. Hanem az tény, hogy legutóbb érkezett tudósítások szerint ő szentsége betegségét csakugyan aggodalmasoknak mondják; továbbá az is való, hogy a kath. hatalmak értekezéseket tartottak, sőt most is tartanak, melyek kiválólag a szentszék megtérülése.

Hir szerint Nigra lovag erősen ostromolja Ratazzit, hogy a legnagyobb elővigyázatra intse Garibaldit, kinek tüntető körutja nem tetszik a párisi kabinetnek. Garibaldi Emilában befejezett körutja után, Cremona, Brescia, Lodi és Desentano városokat fogja meglátogatni.

Turin, apr. 4-én. A kormány a képviselőházban törvényjavaslatot terjeszt elő, melyben a kincstári jegyeknek 100 millió frankra szaporítását indítványozza.

Németország. Berlin, apr. 1. A „Wanderer”-nek írják: Heydt ur és Bernstorff gr. jelenleg a szélső baloldalt képezik a miniszterumban, Hohenlohe herceg a szélső jobbat, Roon válonitva áll a középen. Bizonyos, hogy Hohenlohe herceg leginkább szeretne államcsinyt kísérteni. Heydt ur sokkal képzetebb államférfi, hogy sem e nézetet osztaná; másfelől pénzügyi mütételei miatt sem használhat fel államcsinyt. Bernstorff gr. még mindig egy erős német politika, a Kurhessen- és Schleswigben való kezdeményezés mellett rajong; ezért kijelentette a hercegnek, hogy azonnal ki fogják húzni lábait alól a szőnyeget, mielőtt államcsinyeskednék. Roon csak katonai pénztárára gondol s a tisztársai közti szakadás roszkedvűvé teszi, mert ezáltal az ő ügye semmivel sem áll jobban, mint az előbbi miniszterium alatt. A király sem ért egyet a herceg kardos politikájával. Ő Felsőke Auerswald fővágróff egyik utóbbi látogatása alkalmával kijelentette, az ő legjobb barátjának, hogy soha sem akar a „Kreuz Ztg.” párttal tartani, és ha a conservativ miniszterek nem elégítik ki az országot, hozzá t. i. Auerswaldhoz fog visszatérni. A trón örököséről rendszerint szabadelvi vonásokat szoktak terjesztetni. S ezen észlelet igaz is lehet Vilmos király fiáról. Annyi bizonyos, hogy ő most demokratát játszik, s a legújabb korszak beállása óta viszátkodásban él a kabinettel. Mig régebben élénk részt vett a tanácskozmányokban, Auerswald lelépése óta egészen visszavonult a miniszterektől, gunyolja őket, s forma szerint izgat egy erős kamarai ellenzékre. Adatok vannak erre, melyek megegyezelhatlanok, de a melyeket azonban csak élőszóval lehet elbeszélteni.

A „P. Li.” szerint a berlini udvarnál levő francia követ újra abban fáradozik, hogy azon esetre, ha Olaszországnak netalán háboruja lenne, Poroszország semlegességét kieszközölje.

Törökország. Az orosz kabinet, mint a „D. A. Ztg.”-nak írják Bécsből, egy körjegyzéket bocsátott ki, melyben a hercegovinai zavarokat s általában a Törökbirodalom szláv tartományainak helyzetét, valamint a porta viselkedését Szerbiával és Montenegróval terjedelmesen fejtegeti. Az orosz kabinet ez iratában teljesen a porta keresztény alattvalói mellett nyilatkozik s jelesen Szerbia magatartását szerződés által igazolt gyanút mutatja fel.

Görögország. Athéne, mart. 29. Santorin szigeten a fölkélest három oda száműzött tiszt idézte elő s az „Amalia” gőzös nyomta el. A vezetők az orosz ügynek házába menekültek, de a követ engedelmével kiadtatták. Az „Amalia” Syraba hozta a foglyokat az elrablott pénzekkel együtt. A Patrasba érkezett, pénzzel jól ellátott olaszok, midőn a várost esendően látták, visszatértek. Itteni hadifoglyok szökését megakadályozták. Gourdas, a pórlázadás feje Syraba menekült. Kiparissiban, Calamataban és Navarinban tüntettek. A kamarákat, mintán a fölkelés elnyomására egy millió drachmát szavaztak meg a kormánynak, bezárták.

A „D. A. Ztg.” párisi levelezője bizonyosnak állítja, hogy Kalergis tábornok kísérletet tett Thouvenel urnál a hatalmak beavatkozása iránt Otto király érdekében. A

fr. külügyminiszter felelete, azonban mint mondják, igen kitérőleg hangzott: Franciaország, nygmond Th., e kérdésre nézve csak saját érdekétől és méltóságától veendő tanácsot; egy politikaitan kedveért semmit sem fog tenni, legkevésbé pedig egy korábbi eszélytelenséget ismételni. Kalergis felfejtette, hogy a kormányok tekintélyének érdekében áll az Európában emelkedő forradalmi szellem ellenében összehoztatni; de ez semmit sem változtatott Thouvenel nézetén s így Otto király csak saját segédeszközeire leendő szorulva.

Ujabbak. Bécs, apr. 5. A pénzügyi választmány mai ülésében a bankkérdés nem került tárgyalás alá; csak hétfőn fog tárgyalatni. A harmadik osztály többségének javaslata oda megy ki, hogy a kormány bankügyi javaslata helyett 123 millió sorsjegy engedtesse át a banknak 99 millió államadósság törlesztésére; és hogy az egy forintos bankjegyek huzassanak be s helyettük az államkormány bocsásson ki 75 millió egy forintos bankjegyet.

— London, apr. 5. A felsőház tegnapi ülésében Russel kijelenté, hogy a „Debats” a Zamoisky

kínzásáról indult hirt alaptalannak nyilvánítja; neki magának nincs tudomása a dologról.

Az alsóházban Palmerston ezt mondta: Ő bámulja a lengyeleket és rokonszenvez velök, de kétli a legujabb tüntetések eszélyességét. Azonban az oroszok kegyetlenkedését Lengyelországban semmi sem igazolhatja. A császár bizonyosan semmit sem tud roluk. Végül igéri a lengyel ügyben folyt diplomai levelezés előterjesztését.

— Madrid, apr. 3. Bizonyosnak mondják, hogy Spanyolország ohajtását nyilvánította egy hármasszövetség létesítése iránt s a Mexikora vonatkozó szerződés bizonyos cikkeinek magyarázatát tisztán kifejtette.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről
 Aprilis 7-kén: Nemzeti kölesön 83.60. 5 % Metalliques 69.80. Bank-részvény 824.—. Hitel-részvény 198.80. Váltó Londonra 136.—. Ezüst 134.65. Arany 6.40 1/2.
 Aprilis 5-kén: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 71.60. Erdélyi 68.—.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

(567) A bogártelki alapítványi jószágban levő curialis lakház és ottani csűrnel több reparatióknak kijavítása felsőbb helyt megengedtetvén, azoknak végbevitelére nézve e folyó hó 16-kán az itteni uradalmi irodában délelőtti 10 órakor árlejtés tartatik. — Mi is ezennel közhírré tétetik. A kolozs-monostori uradalmi gazdasági hivataltól, Kolozs-Monostor, aprilis 5-én 1862.

(553) **A Budai sorsjegyeknek 7-dik huzása**
 15-dik junius helyett e folyó év **aprilis 30-kán fog történni**
30,000 o. é. 1rt főnyereménnyel.

A legkisebb nyeremény, mely ezen sorsjegyek mindenikével a legkedvezőtlenebb esetben is okvetetlen elérhető, **60 — 70 — 80 osztrák forintot** tesz.

Ezen válatat Buda várossa 102 fekvő birtokai által van biztosítva, s ezen kívül még mint további biztosíték kezkeskednek, 1,200,000 ft. értékű sorsolható föld-tehermentesítési kötelezvények az alólt nagy kereskedő háznak ellenőrsége mellett, a válatat tartalma idejére ellátott alapörlesztési-pénztára által őriztetve. — Bécs, februar 1862.

J. G. Schuller és társai

Sorsjegyek kaphatók Kolozsvárrt, DIETRICH SAMU kereskedésében.

(365) **A Triesti kir. szab. ugynevezett Azzienza assicuratrice**
 (az osztrák állam legrégibb ily nemű biztosító intézete 4 millio alaptőkével ezüstben) **biztosít:**

1. az emberi életre, még pedig egész vagy fél jutalék mellett, nyeremény osztalékkal, vagy kölesön jogezimmal;
 2. kiházásitási kiállításokat és későbbi gondozást;
 3. bizonyos tulajdonságok esetében;
 4. bizonyos évenkénti jutalmakba határozott jövedelemre;
 5. tűz- és jég-károsodási esetekre.
- Magyar és német nyelven részletes tervek, egy szintén mindennemű igényelhető felvilágosítás — kívánatra — mindenkinél készséggel szolgálnak. Levél által irányzott kérdésekre megfelelőleg válaszoltatnak. A tartományokba ügyvivők vannak felállítva. Erdélyre nézve központi ügyiroda van Kolozsvárrt belső monostorutca óvárbá menő szegleten, az Apor-féle épületben 1-ső emelet 40-dik szám alatt.

(561) **Beküldetett.**
 A következők részrehajlatlan előismerő iratoknak egyszerű nyilvánossá tétele által, melyekben J. G. Popp fogorvos urnak (Tuchlaubenben 557 szám alatt), mint a világhírű anatherin nevű száj-víz készítője részletet, minden további ajánlás felesleges lesz. — **POPP fogorvos urnak.**

Az anatherin nevű szájvíz általam megpróbáltatva, ajánlatra méltónak találtatott. Bécs januar 22-én 1862. Főigazgató a cs. kir. bécsi Klinika intézetnek tanára, kir. szászországi nád. tan. s. t. b. Ezennel tanusítom, miszerint én, J. G. Popp fogorvos urnak szájvizét — már régtől fogva sok eredménnyel használok, s annak jótékony hatásáról meg vagyok győződve. — B. LOUIS PEREIRA s. k.

Alól irt J. G. Popp fogorvos ur számára ezennel örömmel és igazságszerűen tanusítom, hogy önnek anatherin nevű szájvizét már hosszabb időtől óta használva, az nem csak jó-sága, hanem kellemes ízlése végett is, általában ajánlható. — Bécs januar havában. ESZTERHÁZI THERESIA hercegnő, m. k.

Nagyon tisztelt ur! Fogadjon ön legszívesebb köszönetemet, azon emberiségérti barátságért és jószágért, melyet ön a Mária Elisabeth egyetnek ápolása alatt levő szegény gyermekek iránt tanusított. Ezen gyermekek némelyikének szája már Scrofulás kiütéssel volt ellepve. Ezeknek ön, ezen gyógyító anatherin szájvizét ingyen adta — a kik ezen ténynek köszönik gyors és teljes gyógyulásukat.

Azon gyermekeknek, kik fájdalmaiktól megszabadultak, és az egyetnek nevében biztosítottam önt tisztelt ur ezen halás elismerés és különös figyelem iránt, melylyel önnek tisztelettel tartozom. Bécs, januar havában, önnek kötelezettje. FRICS grófné, a Mária Elisabeth egyetnek elnökhölgye.

Czim: I. G. Popp fogorvos urnak, belváros 557 szám alatt. Uram! Barátságomra az ön híresztelt szájvizéből 12 üveggel küldeni, a legközelebbi postával, mivel én azt már hosszabb időtől nélkülözni voltam kénytelen, mialatt angol és francia gyártmányokat használtam, melyek nem használtak, midőn ellenben az ön oly tetszésben részesült anatherin szájvíze, fogaimra és a száj minden részeire a legjótékonyabb hatással volt, miről én Bécsben tartzkodásom alatt, annak napokénti használatával, letökéletesebb meggyőződést szereztem. — London, tiszteletteljesen, LADI AM. CLARKE s. k.

STERN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárrt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelytt, Dobray Nándornál S. Udvarhelytt, Barthos Domokosnál S. Szentgyörgyön kapható:

A váltórendtartás

a cs. kir. váltótörvény értelmében.

Népszerű magyarázat, számos gyakorlati példákkal és mintákkal, s a törvény szövegével bővítve.

Mindenneműek felvilágosítására szerkesztette Fináli Henrik Lajos, gymn. tan. és a kolozsvári szab. keresk. társaság vasárnapi iskolájában rendes tanító. ára 70 k.

Sárkány fogak.

Humoristikai gyűjtemény, írta a Garabonczás Diák. Illusztrálva 46 képpel. Ára 60 kr.

Józsika Miklós munkái.

UJ FOLYAM I-IV.

JÓ A TATÁR.

Regény, 4 kötet. Ára 3 ft 20 kr.

Hellás és Roma. Az ó-kori remekírók fordításai. Kiadja a pesti kir. egyetem több tanára. I-ső füzet: **Urania** magyartotta Bartl Antal. Ára 40 kr.

A romai jog rendszere, tekintettel Ugyan ennek II-ik kötete nagy negyed-rétű képalaszzsal 8 ft.

A görögök holdja Pericles korában s valami a Democrit-féle tejútról. Ára 1 ft.

Földtani elméletek a hellénségnél, Nagy Sándor koráig. Schwarz Gyulától. I. 1. Ára 2 ft

A fajtakérdés színvonala három év előtt. Bemutatja Schwarz Gyula, bölcseztudor, több kül- s bel-földi tudom. társ. tagja. Ára 3 ft.

Lampsaucsi Strato. Adalék a tudomány történetéhez. Schwartz Gyulától. I. Ára 1 ft 50 kr.

Xenophon mint államgazdász. Bemutatja Jakabfalvy Gyula. 1 ft.

A magyar Jacobinusok, történeti regény, írta Pulszky Ferencz, fordította Beniczky Emil. 2 kötet 2 ft 80 kr.

Közönséges váltórendszabály bevezetéssel s utasító és felvilágosító jegyzetekkel kísérve. 1853 ára 70 kr.

Magyarország tisztí kára 1862-n a t. cz. hatóságoktól beküldött hivatalos adatok nyomán összeállította S. T. F. Ára 70 kr.

Koronás szőlőművelés. Irta Báthi Gábor, fintaházi földbirtokos. 11 kömetszeti ábrával. Az erdélyi gazdasági egyet költségen. Ára 30 kr.

Értekezések Titus Livius római történeteinek X. első könyve fölött. Irta Machiavelli Miklós, magyartá Pados János. Ára 3 ft 40 kr.

Mein Leben und Wirken in Ungarn, írta Görgey Arthur, megbi-rálva Kmetty György egykori magyar tábornok által. Ára 50 kr.

Ciceró összes levelei, időrendes sorozatban fordította s magyarázó jegyzetekkel, mutatókkal ellátva kiadta: Fábrián Gábor a. m. t. akad. rendes tagja. III-ik kötet . . . 2 ft. —